

[Udenrigsministeren]

det, Øst-Vest-forholdet i sidste instans drejer sig om, og dermed også for, hvor stor en indsats der er på spil.

Der er sket utrolig meget i Øst-Vest-forholdet i de seneste måneder. Der er vendt op og ned på mange ting – det lyder det i hvert fald til – men er der realiteter i f.eks. de nye toner, der lyder fra Moskva? Ja, vi kan kun finde ud af det på én måde, og det er ved at gå ind i en konstruktiv dialog.

Adskilligt tyder på, at det er præcis det, der er ved at ske. USA og Sovjetunionen har etableret en seriøs dialog for første gang i lang tid. Det er en dialog, der ikke blot gælder våbenkontrol. Våbenkontrol er selvfølgelig vigtig, men der er meget andet i Øst-Vest-forholdet; der er en bredde, som vi bør udnytte – af flere grunde. Jeg har tidligere talt om en robust eller måske snarere en modstandsdygtig afspændingspolitik, om, at vi bør have en sådan bredde og soliditet i Øst-Vest-forholdet, at det kan tåle midlertidige tilbageslag på enkelte områder, og jeg synes stadig, det er en rigtig betragtning.

Det er det, Danmark efter evne arbejder for, og det er regeringens opfattelse, at der er en bred politisk og folkelig støtte til en sådan indsats. Jeg tror, vi er med til at skubbe på i den rigtige retning, og jeg tror som sagt, at denne retning er ved at vinde overtaget.

Det seneste møde mellem den amerikanske og den sovjetiske udenrigsminister i Moskva i midten af april synes – efter alt, hvad vi ved – at have været et konstruktivt møde, som har omfattet hele Øst-Vest-dagsordenen, og jeg skal om lidt komme nærmere ind på dette møde.

I den seneste udvikling mellem USA og Sovjetunionen ligger der også en betydelig udfordring til Vesteuropa. Der skal være linje og sammenhæng i vore holdninger. Det går jo ikke, hvis vi i perioder, hvor supermagterne taler dårligt sammen som f.eks. i 1980ernes begyndelse, kræver gang i afspændingen, mens vi så, når supermagterne er ved at nå til aftaleresultater – som efter Reykjavikmødet – er bange for at blive ladt i stikken ved en aftale. Det går ikke, hvis Vesteuropa udvikler sig til en deltager, der bare er imod. Det gælder om at styrke det vesteuropæiske samarbejde for at bidrage til den konstruktive dialog med Gorbatsjovs Sovjetunionen og for at skabe en europæisk søjle, som vil styrke samarbejdet over Atlanten.

Der er et indlysende behov for et sådant styrket vesteuropæisk samarbejde, og vi ser da også mange bestræbelser herfor. Der gøres i disse år forsøg på at genoplive samarbejdet i den såkaldte Vestunion, WEU, som Danmark ikke er medlem af. Det er en udvikling, som vi fra dansk side vil følge med stor opmærksomhed, da vi selv sagt har stor interesse i at være med de steder, hvor de vesteuropæiske holdninger drøftes.

EF-Kommissionens formand, Jacques Delors, har fremsat forslag om et særligt topmøde i EF-kredsen om Sovjetunionens politik. Det er efter regeringens mening ikke nødvendigt, for vi har jo EPS, Det Europæiske Politiske Samarbejde, som udvikler sig med øget udveksling af informationer og med nære konsultationer mellem de 12 EF-lande netop om udenrigspolitiske spørgsmål.

Gennem deltagelsen i EPS-samarbejdet har Danmark fået øgede muligheder for at fremføre danske synspunkter og dermed øve indflydelse på udviklingen i internationale anliggender. Den stigende interesse fra tredjelande for at etablere kontakter til EPS vidner om, at dette samarbejde har formået at markere en selvstændig vesteuropæisk holdning til en række internationale spørgsmål.

Fra den 1. juli overtager Danmark som bekendt EPS-formandskabet for det følgende halve år, og der vil i juni måned her i Tinget blive lejlighed til at drøfte det kommende danske EPS-formandskab.

Den 12. marts havde vi en forespørgselsdebat om EF-samarbejdet, bl.a. i lyset af status for Den Europæiske Fælles Akt, og jeg skal senere give Folketinget en redegørelse for det danske EF-formandskab; derfor vil jeg undlade i dag at komme ind på de udenrigsøkonomiske spørgsmål.

Tilbage til Øst-Vest-forholdet.

De to møder mellem præsident Reagan og generalsekretær Gorbatsjov i Genève i 1985 og i Reykjavik i 1986 har været de hidtidige højdepunkter i en dialog om alle de væsentlige spørgsmål, som forårsager spændinger mellem Øst og Vest, herunder de regionale konflikter og kriser, menneskerettigheds-spørgsmålene og også våbenkontrollspørgsmålene, og det er betydningsfuldt, at disse spørgsmål diskuteres samtidigt. Erfaringen har jo vist, at det ikke er muligt at gøre solide og varige fremskridt på ét område, uden at de andre også er inde i en konstruktiv ud-